

Merkel

Orgelverk, Vol. 1: *Fantasia et Fuga a 5 voci* C-dur, op. 5; *Zwei ausgeführte Choräle und Fuge mit Choral*, op. 12: nr. 1: 'Straf mich nicht in Deiner Zorn'; Sonate i d-moll zu vier Händen und Doppelpedal, op. 30;* *Drei grosse Choralvorspiele*, op. 32; *Fuge über BACH* i B-dur, op. 40; *Sonate nr. 2* i g-moll, op. 42; *Sonate nr. 3* i c-moll, op. 80

Vol. 2: *Introduktion und Doppelfuge* i A-dur, op. 34; *Drei Fugen*, Op. 3: nr. 2, *Doppelfuge* i d-moll; *Variationen über ein Thema von Beethoven*, op. 45; *Neun leichte Orgelpräludien*, op. 15: nr. 2, *Fughette* i D-dur; *Sechs Orgelstücke*, op. 100: nr. 1, 2 og 4; *Zwölf Orgelstücke*, op. 102L: nr. 3 og 4; *Pastorale*, op. 103; *Fantasia und Fuge* i a-moll, op. 104; *Fantasia in freier Form* i e-moll, op. 109; *Fantasia und Fuge* i c-moll, op. 109 Halgeir Schiager

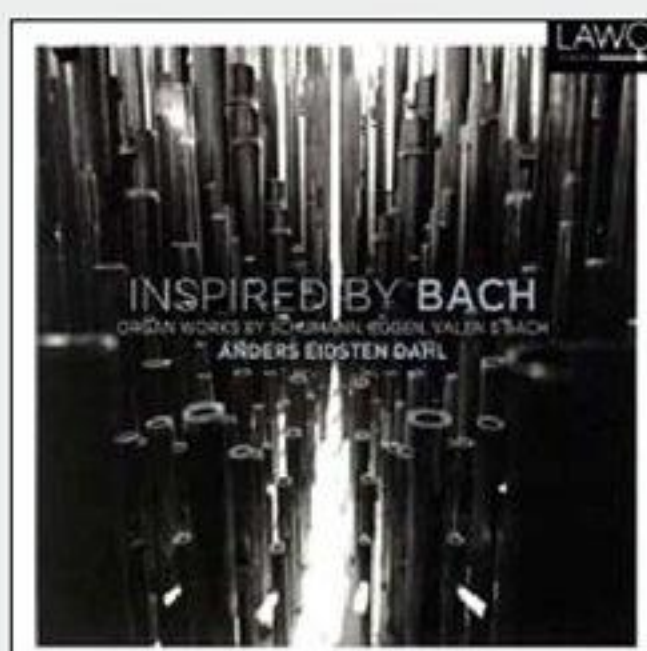
(orgel, *med Bjørn Boysen)

Simax PSC1273 og 1274

(*77 og 78 minutter)

1 2 3 4 5 6

www.simax.no

Inspired by Bach:

Schumann

Skizzen für Pedalflügel, op. 58; *Studien für den Pedalflügel: Sechs Stücke in kanonischer Form*, op. 56; **Eggen** *Ciacona* i g-moll; **Valen** *Pastorale*, op. 34; *Preludium og fuge*, op. 33; **Bach** *Choralfantasia über 'Wo Gott der Herr nicht bei uns hält'*, BWV.1128

Anders Eidsten Dahl (orgel)

LAWO Classics LWC1007 (72 minutter)

1 2 3 4 5 6

www.lawo.no

Messiaen

L'Ascension; Diptyque; Prélude; Offrande au Saint Sacrement; Apparition de l'Église éternelle; Le Banquet céleste

Inger-Lise Ulsrud (orgel)

Simax PSC 1170 (70 minutter)

1 2 3 4 5 6

www.simax.no

Disse fire CDene – hver av dem førsteklasses i minste detalj – er klare bevis på den norske orgeltradisjonen. Det høyeste antall oppdagelser per minutt står Halgeir Schiager for med sine to fantastiske Gustav Merkel-CDer. Merkel ble født i Sachsen i 1827, og forble der, i Dresden, til sin død i 1885. Han var bare et navn for meg inntil jeg hørte disse innspillingene; jeg kan ikke påstå å ha hørt noe av ham gjennom mine tredve år på orgelkonserter. Og Schiagers innsats på vegne av Merkel er ikke bare arkeologi, for han viser seg å være det manglende mellomledet mellom Mendelssohn og Franz Schmidt – enda en komponist hvis orgelverk av uforklarlige grunner mangler på konsertprogrammene. Merkel har den samme forbløffende kontrapunktiske beherskelsen, men med romantisk lyriske impulser som antyder en nærhet til hans samtidige Rheinberger – hvis musikalske personlighet er svakere. De to CDene (innspilt på orglene i Dresden Hofkirche, Stadtkirche St. Laurentius i Elsterberg og St. Katharinekirche i Callenberg), er de første i en serie på fire; Schiagers innsats for Merkels sak – så vel som hans henførende spill og opplysende albumhefte – fortjener atskillig takknemlighet og et stort publikum.

Noen overraskelser, norske sådanne, finnes sammen med de mer kjente navnene på Anders Eidsten Dahls herlige konsert, innspilt på orgelet fra 1998 i Bragernes kirke i Drammen; *Ciacona* fra 1917 av Arne Eggen (1881-1955) og *Pastorale* og *Preludium og fuge*, begge fra 1939, av Fartein Valen – skjønt Schumann-

stykkene, skrevet for pedal-flygel (pedalen spiller basstonene) høres også sjelden, og Bach-verket er relativt nyopplaget. Eggen huskes, i den grad han huskes, for sin suite *Liti Kjersti* fra 1924, oratoriet *Kong Olav* fra 1930 og operaen *Olav Liljekrans*, skrevet mellom 1931 og 1940. Som Harald Herresthal forklarer i sitt utmerkede albumessay, ligger denne kraftfulle chaconne – komponert mens Eggen var organist i samme kirke som innspillingen er foretatt – nærmere Regers kontrapunktiske fantasier (og Eggen studerte med Regers venn Straube i Leipzig); det finnes også en orkesterversjon, som jeg mer enn gjerne skulle ha hørt. Eggen gir et direkte inntrykk; Valens musikk er mer flyktig og belønner oppmerksom lytting, og disse to verkene – alt han skrev for orgel – er dypt subtile, fulle av lys og skygge, utsøkt håndverksmessige i hans egen, høyst individuelle versjon av dodekafonien. Fin innspillingslyd.

Etter oppvisningene av kontrapunktisk oppfinnsomhet i Schiagers og Eidsten Dahls innspillinger og deres vitnesbyrd om menneskesinnet i arbeid, står klangblokkene og den religiøse overbevisningen i Inger-Lise Ulsruds Messiaen-konsert i sterk kontrast. Dette er riktignok seks tidlige verk, skrevet før 1935, før hans tonespråk ble hardere, mer utfordrende, og det ble åpenbart at han steg ut av en spesifikk fransk tradisjon – man kan høre Poulenc i harmoniene (ikke i rytmen!) – og det følelsesmessige innholdet er atskillig mer gjennomskiktig enn det skulle bli. Resultater er at den rene skjønnheten i mye av denne musikken berører tilhøreren direkte. Men den må ikke virke hastig, og Inger-Lise Ulsrud finner akkurat det riktige tempoet, skildringen utfolder seg dypeste ro og verdighet.

